

Heldere transparante klarheid

Er zijn van die termen die op zeker moment zo zijn versleten tot nietszeggendheid dat je je afvraagt of iemand die ze regelmatig uitspreekt ooit een zin of gedachte zal kunnen produceren die wél de moeite van het overwegen waard is. Transparantie is zo'n term. Al een tijdje. De laatste tijd heeft de onttakeling van het begrip echt zijn absolute grenzen bereikt.

Iedereen en alles is nu zo transparant dat zelfs enthousiaste gebruikers onraad ruiken. Daarom wisselen ze het woord nu regelmatig in voor 'helder'. Ook de combinatie van beide rukt op. Zo meldde een woordvoester van een Amsterdams stadsdeel onlangs in Metro dat men over "de transparantie van de markttarieven altijd helder is geweest".

Ach, het is maar een stadsdeelwoordvoester in een gratis krantje, denkt u misschien. Mis. Ook in de accountancy is de transparantie in de overtreffende trap beland. Nadat de

**'Transparantie is het
stopwoord van mensen die
niets te melden hebben.'**

term ook daar eerst werd afgewisseld met 'helder', is inmiddels de fase 'heldere transparantie' bereikt. Wellicht is 'transparante helderheid' ook nog een idee?

Ik overdrijf niet. PwC bracht in januari 2009 een publicatie uit met de tenenkrommende titel 'Helderheid over de

Transparantierichtlijn'. En Deloitte is volgens zijn eigen website voor organisaties "een heldere, betrouwbare, transparante en vooral duidelijke partner in accountancy". Helder, transparant *en* duidelijk. Toe maar!

Wie is verantwoordelijk voor zulke tekstuele diarree, vraag je je wel eens af. Heeft niemand tijdens de totstandkoming van deze kreten bedacht dat ze de grenzen van de belachelijkheid verre overschrijden?

Voordat lezers zich aangesproken voelen: Grote kantoren grossieren vanwege hun omvang en consultancygehalte nu eenmaal bovengemiddeld in dit type luchtverplaatsing. Maar een monopolie hebben ze allerminst: het transparantievirus heerst overal.

Ondertussen heeft onze eigen premier alweer een nieuwe variant gelanceerd: 'klarheid'. Jan-Peter Balkenende, die om onduidelijke (zo u wilt: onheldere) redenen een om even onduidelijke redenen door velen gewenste parlementaire enquête naar het Nederlandse Irak-beleid tegenhoudt, belooft dat een onafhankelijke commissie 'klarheid' zal gaan brengen.

Transparantie - inclusief zijn taalkundige *stand ins* - is verworden tot het stopwoord van mensen en partijen die ofwel niets te melden hebben, ofwel juist iets te verbergen hebben. Wanneer alles maar transparant genoeg is, valt er immers niets meer te zien. De illusie die men daarbij bovendien tracht te verkopen is dat iets dat transparant is, automatisch *goed* is. Zoals Marc Chavannes het verwoordde in NRC Handelsblad van 31 januari 2009: "Transparantie als zoethoudertje van de dwalende marktsamenleving."

Na transparantie, helderheid en klarheid, kunnen we nog heel lang voort met alternatieven als doorzichtigheid, doorschijnendheid, diafanie, transluciditeit en wie weet wat consultants en beroepscommunicatoren nog meer zullen verzinnen. Beter is het echter om deze bellen- en rookblazerij een ferm halt toe te roepen.

Ik stel voor dat wij, verstandige mensen onder elkaar, voortaan gewoon spreken van openheid en eerlijkheid. Uiteraard altijd in automatische combinatie met concreetheid. En dat we iedereen die de term 'transparantie' meer dan twee keer per dag serieus durft te gebruiken, voortaan demonstratief negeren als serieuze gesprekspartner. Om te beginnen voor een halfjaar.

TOM NIEROP

hoofdredacteur 'de Accountant'

Accountant.nl

Voor eerdere columns en reacties zie Accountant.nl.